

หัวข้อภาคินพนธ์	การปรับโครงสร้างระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย ศึกษาเฉพาะกรณี กองทัพภาคที่ 1 (Restructuring Logistics System of Royal Thai Army, Case Study : First Army Area)
ชื่อผู้เขียน	พันเอก ชมพล อามระดิษ (Colonel Chompol Armradit)
แผนกวิชา/คณะ	โครงการปริญญาโท สาขาบริหารจัดการสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ สมชัย ศรีสุทธิยากร
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

กิจกรรมทางทหารมิใช่แต่เพียงการนำหน่วยทหารเข้าสู่สมรภูมิการรบเท่านั้น แต่ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อีกหลายประการ การปฏิบัติการด้านการส่งกำลังบำรุง นับว่าเป็นการปฏิบัติที่สำคัญ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะชี้ผลของการแพ้หรือชนะของการยุทธ ครั้งนั้นๆ ได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ส่วนสำคัญใหญ่ๆ 3 ส่วน คือ การรบ การสนับสนุนการรบ และการสนับสนุนการช่วยรบ ซึ่งการปฏิบัติทางทหารทั้งสามประการมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน การสนับสนุนการช่วยรบก็คือการส่งกำลังบำรุงนั่นเอง ซึ่งในอดีต การส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากพันธมิตร จึงทำให้ระบบส่งกำลังบำรุง ต้องยึดถือหรืออ้างอิงจากตามระบบของต่างประเทศ แต่ในปัจจุบัน การสนับสนุนให้ความช่วยเหลือด้านการทหารจากต่างประเทศลดลง ประเทศไทยต้องพึ่งพาตนเอง ซึ่งก็เป็นที่น่าทราบดีอยู่แล้วว่า การสนับสนุนด้านการทหารของประเทศต่างๆ นั้น ซึ่งรัฐบาลของประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในอดีตรูปแบบของภัยคุกคามค่อนข้างจะใช้ระยะเวลายาวนานในการเปลี่ยนรูปแบบ ซึ่งสามารถคาดการณ์ถึงวิถีรบ และการส่งกำลังบำรุงในแบบประจำที่ (STATIC) ซึ่งเทียบได้กับการส่งกำลังบำรุงในยามปกติที่ปฏิบัติกันอยู่ และหน่วยในการส่งกำลังบำรุงสามารถตั้งประจำพื้นที่ได้ (แบบ มทบ./จทบ.) แต่ภัยคุกคามแบบใหม่ นั้น มีความทันสมัย สามารถพัฒนาระบบได้หลายรูปแบบไม่แน่นอนเสมอไป (UNCERTAINLY) การจัดกำลัง

เข้าการยุทธ จะต้องมีความทันสมัยอ่อนตัว สามารถเคลื่อนที่ไปได้ไกล (DYNAMIC) จึงมีความต้องการหน่วยส่งกำลังบำรุงที่สามารถติดตามหน่วยดำเนินกลยุทธ์ได้อย่างต่อเนื่อง จึงเหมาะสมกับหน่วยที่จัดแบบ บชร.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะกรณี กองทัพภาคที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมา ในการสร้างระบบส่งกำลังบำรุงให้สามารถตอบสนองการปฏิบัติของหน่วยทหารของกองทัพภาคที่ 1 ทั้งในยามปกติและเมื่อต้องเข้าปฏิบัติการรบ สามารถดำเนินการได้อย่างประสานสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ ประการต่อมาเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดผลสำเร็จ และประการสุดท้ายเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาในการสร้างระบบส่งกำลังบำรุงให้สามารถตอบสนองการปฏิบัติของหน่วยทหารของกองทัพภาคที่ 1 โดยการศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์นายทหารฝ่ายเสนาธิการของกองทัพภาคที่ 1 ด้านการส่งกำลังบำรุง

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดโครงสร้างของหน่วยส่งกำลังบำรุงทั้งในระดับกองพล และระดับกองทัพภาค ความจำกัดด้านบุคลากรในด้านความพร้อมของกำลังพลและความรู้ความสามารถ ปัญหาเรือระเบียบ ข้อบังคับ หลักนิยมที่ไม่ทันสมัย ปัญหาด้านการสนับสนุนงบประมาณ ในด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จในการให้การสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ปรับโครงสร้างในระบบการส่งกำลังบำรุง การแก้ไขระเบียบ หลักการคัดเลือกกำลังพลที่มีสมรรถนะ(competency)ด้านการส่งกำลังบำรุง การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ กองทัพภาคที่ 1 ซึ่งผลการศึกษานี้สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ กองทัพภาคอื่นๆ ได้อีกด้วย ข้อจำกัด ได้แก่ การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะด้านในหน่วยทหาร สมควรที่จะมีการศึกษาในด้าน เอกชนที่จะสามารถให้การสนับสนุนแก่กองทัพ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจได้นำไปพิจารณาใช้ประโยชน์ต่อการจัดองค์กร และระบบงานการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกให้มีประสิทธิภาพและเกิดความพร้อมรบโดยรวม และเอกสารสำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากคณาจารย์ของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่าน ขอขอบคุณนายทหารฝ่ายเสนาธิการของกองทัพภาคที่ 1 และหน่วยขึ้นตรง ประกอบด้วย พันเอก เกรียงไกร แข็งแรง, พันเอก ดุสิต ประพฤติดีพร้อม, พันตรี จิรเดช มุ่งไชสง และ พันตรี ชิงชัย เริงเขา ที่ได้กรุณาให้สัมภาษณ์ ให้ข้อแนะนำ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้บังคับหน่วย ฝ่ายอำนวยการ และเจ้าหน้าที่ด้านการส่งกำลังบำรุงทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของกองส่งกำลังบำรุง กองทัพภาคที่ 1 ทุกท่านที่เป็นผู้ช่วยผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ สมชัย ศรีสุทธิยากร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่ทรงคุณค่ายิ่ง หากมีประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คณาจารย์ และทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้ จนเป็นผลให้ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี